

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriksministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref.: Dok 8 S 242 (2021-2022)

Vår ref.:

Dato: 06.10.2022

-

Dokument 8: 242 S (2021-2022) Representantforslag om ikke å bistå med henting av voksne terrorister til Norge, overført fra Justis- og beredskapsdepartementet: Svar på anmodning om uttalelse.

Jeg viser til representantforslag om å be regjeringen om å avslå alle bistandsanmodninger om å hente voksne norske borgere fra leirene i Syria til Norge.

Justiskomiteen ba 21.09. om en uttalelse fra Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med behandlingen av forslaget, med frist for tilbakemelding 10.10. Komiteens anmodning ble 22.09. overført til Utenriksdepartementet.

I likhet med et tidligere representantforslag, 102 S (2021-2022), synes målet med forslaget å være å styre saksbehandlingen i et konkret antall enkeltsaker på et område som etter utenriktjenesteloven § 1 er lagt til utenriktjenesten.

Det er uheldig dersom Stortinget fatter et vedtak som pålegger regjeringen et bestemt resultat ved utøvelsen av forvaltningsmyndighet, eller som legger føringer for utøvelsen av forvaltningsmyndighet i konkrete enkeltsaker. Slike vedtak utfordrer maktfordelingen etablert etter Grunnloven § 3 der den utøvende makt ligger til Kongen, og kan svekke Stortingets kontrollmuligheter ved å skape uklarhet om ansvarsforholdene.

Jeg viser i denne forbindelse til min uttalelse til representantforslaget om å hente hjem norske barn og kvinner fra interneringsleirer i Syria (Dokument 8:102 S (2021-2022)). I den saken støttet justiskomiteens flertall min vurdering av at det vil være uheldig dersom Stortinget skulle fatte vedtak om hvordan én eller flere eventuelle konsulære enkeltsaker skal håndteres. Jeg gjentar dette standpunktet også i forbindelse med det foreliggende representantforslaget.

Det vises for øvrig også til representantforslag fra forslagstillernes partifeller, representantene Anders Anundsen, Bård Hoksrud, Carl I. Hagen og Lodve Solholm om oppheving av Grunnloven § 12 første ledd, § 12 tredje ledd, § 18, § 19, § 20 første ledd, § 21, § 22, § 25 første ledd og § 26 første ledd, Dokument nr. 12:9 (2007-2008). I dette representantforslaget la forlagsstillerne selv til grunn at «Stortinget kan gjennom plenarvedtak fatte generelle instruksjoner på utenriksområdet, men ikke instruere rettslig bindende i enkeltsaker».

Utenriktjenesten har hovedansvaret for bistand til norske borgere i utlandet. Utenriktjenesteloven § 1 angir utenriktjenestens overordnede mandat. Den slår fast at utenriktjenestens oppgave er å ivareta og fremme Norges interesser overfor utlandet, samt å gi råd og hjelp til nordmenn i utlandet. Bestemmelsen gir ikke den enkelte norske borger noen rett til å kreve at utenriktjenesten skal intervensere i en bestemt enkeltsak. Spørsmålet om utenriktjenesten skal bistå i konkrete tilfeller, er undergitt forvaltningens frie skjønn (Prop. 11 L (2014–2015), jf. Innst. 133 L (2014–2015)).

Ifølge de rammene som Stortinget har satt for hvordan den konsulære bistanden skal innrettes, herunder også i Meld. St. 12 (2010-2011), jf. Innst. 396 S (2010–2011), kan alle norske borgere be om konsulær bistand fra utenriktjenesten. Forskjellsbehandling på bakgrunn av etnisk tilhørighet eller sosial status skal ikke finne sted, og utenriktjenesten skal ikke ta stilling i eventuelle skyldspørsmål. Konsulær bistand gis på individuelt grunnlag og etter individuelle vurderinger i hver enkelt sak. Det er frivillig å be om konsulær bistand, og utenriktjenesten kan ikke treffe konsulære tiltak på vegne av personer som ikke ønsker eller motsetter seg konsulær bistand. At konsulære saker må undergis individuell behandling, følger av alminnelig forvaltningspraksis. Det vises i denne forbindelse også til at Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i en nylig avsagt dom, *H.F. med flere mot Frankrike*, bl.a. slo fast at det måtte gjøres individuelle vurderinger i saker som gjaldt anmodninger om bistand fra franske borgere i leire i Syria.

Når det gjelder de norske borgerne som tidligere har bedt om konsulær bistand fra norske myndigheter til å reise fra Syria, har utenriktjenesten behandlet disse sakene individuelt. Det har etter konkrete individuelle vurderinger, blitt gitt eller tilbudt assistanse til hjemreise i sakene. Dette av hensyn til barns liv og helse i det som har vært ekstraordinære tilfeller. Tilsvarende praksis ble også fulgt under den foregående regjeringen. Dersom det skulle bli aktuelt å bistå noen av de norske borgerne som befinner seg i Syria med å reise til Norge vil vi av hensyn til sikkerheten til de involverte ikke kommentere dette offentlig.

Med hilsen

Anniken Huitfeldt